

Forfatter: Topsøe, Haldor

Titel: BREV FRA: Topsøe, Haldor (1864-09-02)

Citation: Topsøe, Haldor: "BREV FRA: Topsøe, Haldor (1864-09-02)", i *Breve fra Haldor Topsøe under Indkaldelsen i 1864*, Trykt Som Manuskript, s. 19. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002222865-000-shoot-L0022228650000010.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Breve fra Haldor Topsøe under Indkaldelsen i 1864

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

d. 2. September 1864.

Samme Aften, som jeg paabegyndte dette Brev, fik jeg en meget ubehagelig Efterretning; den Underofficer, som efter mig skulde overtage Vaabenmesterforretningerne skulde indlægges paa Lazaret, og jeg skulde derfor den næste Dag ind paa Depotet for at vise en ny Underofficer til Rette. Den næste Morgen kørte jeg til Middelfart efter forgæves at have ventet en halv Time paa Underofficeren, og da jeg var kommen næsten helt ind til Byen, indhentedes jeg af en endnu ubehageligere Efterretning, at ogsaa han var bleven syg, og at jeg foreløbig maatte vedblive at fungere som Vaabenmester.

Det var noget af det uhyggeligste, der kunde vederfares mig, da jeg dermed blev nødsaget til at overtage Forfattelsen af en Del Lister, som jeg med god Grund havde frygtet. Listerne skulde være indleverede den næste Dags Morgen Kl. 7, og der var aldeles ikke begyndt paa dem. Jeg sendte derfor Melding til Compagniet, at jeg ikke kunde blive i Middelfart, og at der maatte sendes en ny Underofficer derhen, for at jeg kunde komme hjem og ufortøvet tage fat paa Arbejdet, til hvilket jeg endnu ikke havde alt Materialet.

Jeg begyndte ufortøvet at affatte Listerne og blev ikke færdig før Kl. 2 den Morgen, som de skulde afleveres Kl. 7. Jeg maatte derpaa den næste Dags Formiddag gaa og arbejde paa at faa en Mængde Tøj, som samme Dags Aften skulde være i Middelfart, ordnet og fik derpaa, efter om Aftenen at have besørget Tøjet til Byen, Underretning om, at den ene af Listerne var fuldstændig fejl, og at jeg nok vilde komme til at skrive den anden, som var i to Exemplarer, om, da der maatte foretages nogle Forandringer i Tallene. Kl. 8 om Aftenen begyndte jeg paa den ene Liste, men kom, da Kl. var blevet $2\frac{3}{4}$ om Morgenen, til det Resultat, at jeg ikke kunde forfærdige den, da jeg ikke kunde erholde det halve af det til dens Affattelse nødvendige Materiale samlet. Jeg lukkede derfor mine Bøger sammen og kastede mig paa Sengen i fuld Uniform, da jeg den næste Morgen skulde op Kl. lidt før fem for med det øvrige Compagni at marchere til Kauslunde, hvor hele Regimentet skulde samles.

I en skyllende Regn marcherede vi dertil, og jeg fik — efter at have staaet der til Kl. $8\frac{1}{2}$ — Tilladelse til at træde af for at gaa til Middelfart, hvor jeg maatte være paa Depotet for at deltage i den endelige Ordning af Compagniets Tøj, som skulde afleveres ordentligt og vel sorteret til Regimentet Kl. 12. Da Klokkeren var blevet 9, kom jeg aldeles vaad til Skindet ind paa Depotet, hvor Optællingen holdt mig til Kl. $10\frac{1}{2}$.

s. 20 Nu skulde jeg forfatte to Afleveringslister, som skulde være færdige til Kl. $11\frac{1}{2}$, til hvilken Tid de skulde afhentes til Regimentskontoret. Jeg blev lige færdig, da Compagnikommandøren kom for at hente dem, og nu først kunde jeg begynde at puste lidt og glæde mig over uigenkaldeligt at blive fri for Vaabenmesterforretningerne, som jeg havde maattet overlage paa en Tid, da den foraarsagede gamle Underofficerer, der havde været Vaa-benmestre i en halv Snes Aar, de største Bryderier. Havde jeg blot en Maanedes Tid endnu skullet forrette det Arbejde, som jeg havde haft i de sidste tre Uger, er jeg overbevist om, at jeg vilde blive helt syg, og en Uge af Beskaffenhed som de sidste to Dage vilde have ruineret mig fuldstændigt.

For Resten blev der mig al mulig Paaskønnelse for Udførelsen af dette Arbejde tildelt af Compagniets Officerer med Undtagelse af Compagnikommandøren, som dog i allerhøjeste Grad maa være mig Tak skyldig, da han vilde have været meget ilde stedt, dersom jeg ikke havde arbejdet, som jeg gjorde; der var ikke en eneste ved hele Compagniet, der vilde og kunde have udført Forretningerne med den Omhu som jeg.

Jeg fortalte ovenfor, at jeg nu uigenkaldeligt var fritaget for at være Vaabenmester; dermed hænger det saaledes sammen: Efter en Bestemmelse af Regimentet skulde alle Underkorporaler, midlertidige Underofficerer og Aspiranter, samt nogle enkelte Officerer gennemgaa en Kommandoskole, som skal etableres her i Nærheden af Middelfart i en By ved Navn Røjle. Vi blev i Gaar Morges, da Regimentet var samlet ved Kauslunde, udtagne, og vi blev fra den Dag af sat ud af Tjeneste ved Compagnierne.

Skolen forestaas af en Premierløjtnant Franck og af Løjtnant Haar; den tog sin Begyndelse i Morges Kl. 7. I Begyndelsen var det Bestemmelsen, at alle skulde have Geværer og skulde staa i Geled sammen, men senere blev det forandret derhen, at Aspiranter og Løjtnanter skulde fungere som Lærere for de andre i Exercits, og at de tillige skulde øves i at gøre Delingsfører- og Underofficerstjeneste ved Evoleringsøvelser, ved hvilke Underofficererne og de dygtigste Underkorporaler gør Tjeneste som Menige.

Jeg havde forestillet mig det hele som i højeste Grad ubehageligt, men det tegner virkelig til at blive ganske rart, og under alle Omstændigheder langt bedre end Compagnitjenesten, som nu er begyndt at blive meget stræng (7 Timers Øvelse daglig).

Vi holder Øvelse fra Kl. 7—11 Fmd. og Kl. 4—6 Efterm.; vor Eksercerplads ligger et Kvarters Gang fra Staurby, hvor jeg endnu ligger. Det er ogsaa en stor Lettelse, at jeg beholder mit gamle Kvarter i Stedet for at skulle forlægges til Røjle, hvor hele s. 21 Skolen efter den oprindelige Bestemmelse skulde indkvarteres; om selve Øvelserne skal jeg fortælle Eder i et senere Brev; de er virkelig yderst interessante.

Af det ovenstaaende vil Du, kære lille Mama, se, at jeg har haft gyldig Grund til ikke at kunne fortsætte det Fragment af et Brev, som danner de første to Sider af denne Skrivelse førend nu. At jeg ikke lige fortsætter,

hvor jeg blev afbrudt, er ganske naturligt, da jeg ikke efter 4 Dages Forløb — især efter 4 Dage, som har været saa bevægede som de forløbne — kan være saa nøjagtig i samme Stemning, som den i hvilken Brevet blev paabegyndt, at jeg vilde kunne fortsætte en paabegyndt Sætning og en afbrudt Tankegang.

For dog imidlertid at sætte en Slags Slutning paa det paabegyndte Thema, vil jeg kort og godt (da jeg nu i Mellemtiden har faaet andet at skrive om) sige, at Frk. Haar er en Pige af den Beskaffenhed, at hvad der hos andre vilde blive optaget som Bevis paa Mangel paa Kvindelighed (og maaske ogsaa i Virkeligheden er det) hos hende kun er Følgerne af en Naturlighed, som hendes Kæreste, der er en Hader af alt Formalitetsvæsen og Snerperi, har søgt at vedligeholde og fremelske. Hun og jeg kom ypperligt ud af det sammen; jeg syntes godt om hende og hun i lige Maade om mig.

Dagen, før jeg rejste, havde jeg en behagelig og interessant Samtale med hende; jeg havde spist til Middag sammen med hende og Løjtnant Haar, og da denne skulde i Forretninger til Middelfart, blev jeg hos hende og holdt hende med Selskab i tre Timer, som svandt saa hurtigt, som om det havde været Minutter. Hun lovede at sende mig et Portræt, og da hun var rejst, fik jeg af hendes Kæreste en Hilsen fra hende, at jeg var et rigtigt prægtigt Menneske! !, og at hun gerne vilde have en lille Ting til Erindring om mig.

Efter at hun var rejst, flyttede jeg ind i det Værelse, hvor hun havde boet, og jeg ligger saaledes nu hos den samme Gaard-mand (Hans Andersen Olsen), hvor Løjtnant Haar ligger. I det gamle Kvarter hos Enken kunde jeg ikke blive liggende, da hun i de sidste Dage ikke vilde lave Middagsmad til Bøth og mig; desuden vilde jeg gerne komme til at ligge alene, da Bøths Selskab er mig overordentlig trættende.

Her har jeg det udmærket godt; jeg har et pænt lille Kvarter med en Seng, tre Træstole og et Bord; jeg spiser sammen med Løjtnant Haar, og Maden er fortræffelig; det er aldeles ikke Bondekost, vi faar. Stegte Duer, Kyllinger og Ænder; Omelette, Ragout, Æggekegler, Sødssuppe, Risengrød, Æggesøbe, Rødgrød o. s. v. er s. 22vore almindelige Retter. Jeg var derfor meget glad over, at vi, der ligger i Staurby, ikke skulde rykke bort ved Kommandoskolens Oprettelse.

For et Par Dage siden modtog jeg Sigrids Brev; det var længe siden, jeg havde hørt fra det kære Hjem, og jeg havde allerede i flere Dage med Utaalmodighed ventet et Brev. Jeg blev derfor meget glad ved at se den bekjendte Haandskrift udenpaa Brevet, og jeg blev ikke lidet forundret over at se deraf, at lille Marie nu er blevet opereret; at den første Operation faldt heldig ud, har naturligvis glædet mig i lige saa høj Grad, som jeg haaber, Enderesultatet maa blive lykkeligt.

Sigrid skriver, at Marie viste sig meget heltemodig og ikke engang vilde have Kloroform; jeg havde nok tænkt mig, at hun, naar det kom til Stykket, ikke alene med Rolighed vilde udholde de med Operationen forbundne Smerter, men ogsaa med Taalmodighed finde sig i de paafølgende Dages Savn og Lidelser. Sigrid skriver, at hun skal rejse til Vester Egede for der at tilbringe nogen Tid; hvor længe hun vil blive der, omtaler hun ikke. Jeg haaber, at det vil blive mindst en fjorten Dages Tid, hvis hun vil have rigtigt godt deraf.

Bare ogsaa Du, kære lille Mama, vilde tage noget paa Landet i denne Maaned, der jo skal være den smukkeste af alle Aarets Maaneder. Jeg glæder mig over, at jeg ligger paa Landet nu i Stedet for i en eller anden By; det er første Gang, at jeg har tilbragt Tiden efter Sommerferien ude i Guds frie Natur.

Rygtet gaar, at vort Regiment om en fjorten Dages Tid skal over til Jylland; det er naturligvis ikke sandt, og jeg haaber, at under alle Omstændigheder den Del af Rygtet, der siger, at vi skulle ligge i Horsens, ikke maa slaa til, da jeg ikke har synderlig Lyst til at komme til denne By. At ligge i Vejle vilde derimod være mig særdeles behageligt, da Omegnen her skal være saa mageløs dejlig.

Jeg har gentagne Gange søgt at faa Permission, uden at det er lykkedes for mig. Da jeg frygtede for Afslag, bad jeg Løjtnant Haar om underhaanden at føle sig for hos Regimentet, men Oberstløjtnanten var ingenlunde tilbøjelig til at gaa ind derpaa.

Kort Tid efter skulde vore Frivillige permitteres til Kjøbenhavn, og da der skulde et Par Underofficerer med dem, søgte jeg om at være blandt disse, men der var saa megen Rift derom, at endogsaa Kommandersergenten søgte derom, endskønt det kun skulde være Korporaler, som ledsagede Folkene derind. Jeg vil saaledes næppe kunne komme hjem, førend jeg bliver hjemper-mitteret, og dertil er jo Udsigterne forbistret lange.

s. 23 Samtidig med Sigrids Brev modtog jeg et Brev fra Madsine, som altsaa ingenlunde fyldestgør min Søsters Profetier; naar jeg faar bedre Lejlighed, vil jeg skrive til lille Petra, og jeg haaber at være lige saa heldig paa dette Sted. Jeg kan virkelig heller ikke forstaa, hvorfor de skulde genere sig for at skrive til mig; jeg har jo kendt dem begge i saa lang Tid, at jeg burde staa paa en saadan Fod med dem, at en Brevveksling faldt ganske naturlig.

Jeg undrer mig for Resten — siden jeg er kommet til at skrive om „Veninder“ — over, at Fru Dresing ikke har svaret mig paa mit sidste Brev; det er snart en 6 Ugers Tid siden, jeg skrev. Richter har ogsaa holdt inde med sin Brevskrivning. Vil Du ikke nok sige ham, at hans „Heroisme“ lader til kun at have været momentan;

han kunde godt lade den udstrække sig lidt videre, uden at han risikerer noget synderligt derved.

Fra Sofus Vind fik jeg ogsaa et Brev; han ligger i Frederiksborg og har gjort et meget kort Felttog til Middelfart og tilbage til Sjælland igen samme Dag. Bed Vilhelm hilse Axel Petersen fra mig; jeg fik for en 14 Dages Tid siden et lille Brev fra ham, som jeg nok skal besvare med det første.

For en Maanedes Tid siden skrev Agnes til mig om en Sofa, som Cederfeld vil skille sig af med, og som hun spurgte, om jeg vilde købe. Jeg savner ganske vist en Sofa oppe paa mit Værelse og har længe ønsket at købe en saadan; jeg vil imidlertid ganske henstille til Dig, lille søde Mama, om jeg skal købe den eller ej; det Valg, Du træffer, vil nok i et og alt tilfredsstille mig.

For denne Gang vil jeg bede Dig tage til Takke med disse Linier, til hvilke jeg kun endnu vil føje flittige Hilsner til hele den kære Familie og Ønsket om, at den lille Patient maa bedres Dag for Dag.